

LADISLAV CVETKOVSKI
ragn

Cikel »Moji komentarji«

Maribor 2016

©2016, Ladislav Cvetkovski, Kulturno društvo Mariborska literarna družba

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Univerzitetna knjižnica Maribor

76(497.7):929Cvetkovski L.(083.824)

CVETKOVSKI, Ladislav

Quo vadis, brat ikar? / Ladislav Cvetkovski.

- Maribor : Mariborska literarna družba, 2016.

- (Zbirka Edition ; 17)

ISBN 978-961-6850-50-6

COBISS.SI-ID [89764865](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:si:coibis:89764865)

E-katalog je izšel ob odprtju razstave Ladislava Cvetkovskega QUO VADIS, BRAT IKAR? v Galeriji RRRudolf 7. decembra 2016 v sodelovanju z Art:reSet Maribor. Kuratorja razstave sta bila Bojana Iris Kos Grabar in dr. Andrej Skrbinek.

Q U O V A D I S , B R A T I K A R ?

Tuja riba

Plakat komentira absurdne situacije, ki nastajajo v Makedoniji. Inspiracija zanj je bila vest, objavljena v skoraj vseh medijih, da se je v Dorjanskem jezeru ob poletni sezoni pojavila agresivna riba, vrsta piranhe, ki grize in napada ljudi. Na plakatu je napis »tuje ribe«, ki parodira izjavo vlade, da so za prisluškovanja in destabilizacijo Makedonije krive tuje službe.

Potapljači

Plakat komentira kaos, ki je nastal po poplavah v okolici Skopja, kjer so državne institucije pokazale popolno nefunkcionalnost. Ljudje so bili prepuščeni sami sebi in skupinam samoorganiziranih, humanih državljanov. Hkrati leti kritika na tiste državljane, ki imajo pasiven in skrajno ravnodušen odnos do vsega, kar se dogaja v Makedoniji.

Eksodus-600.000

Plakat komentira število izseljenih iz Makedonije v zadnjih letih. Uradno ga nikoli niso potrdili in tako ostaja na ravni nepotrjenih govoric, ki pa zaradi pomanjkanja uradnega stališča ne ponehajo. Zadnji popis prebivalstva so v Makedoniji opravili 2002. Popis prebivalstva je bil prekinjen leta 2011 iz političnih in uradno nikoli objavljenih razlogov. Ena od špekulacij pravi, da so ga prekinili zaradi velikega števila izseljenih iz države, kar naj bi se avtomatsko vplivalo na število in na strukturo volilcev, vpisanih v volilni register, ki ni bil nikoli revidiran.

Gaudeamus kaj?

Plakat komentira ogrožanje neodvisnosti najstarejše državne univerze v državi »Sv. Cirila in Metoda« in se nanaša na izredne volitve študentske organizacije, v katere se je vmešala aktualna vladajoča struktura in je v ta namen uporabila celo specialne policijske sile.

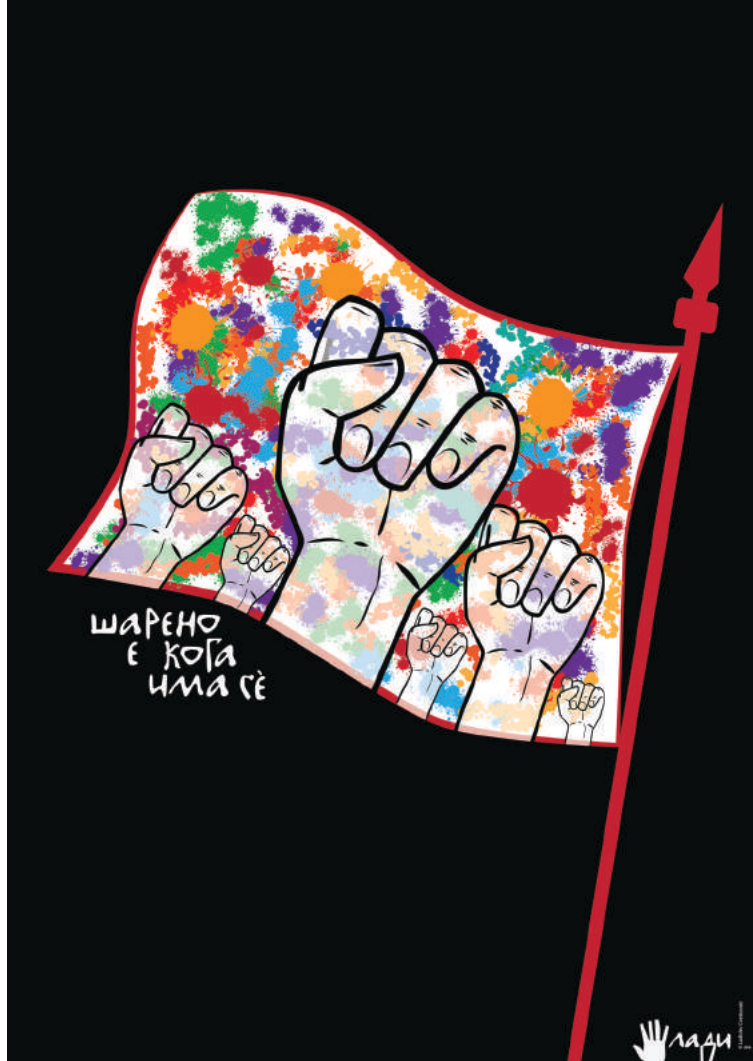
Problem je ena črka

Plakat komentira kaotično gradnjo objektov zunaj vseh norm in pravil. Povezana je s korupcijo in kriminalom.

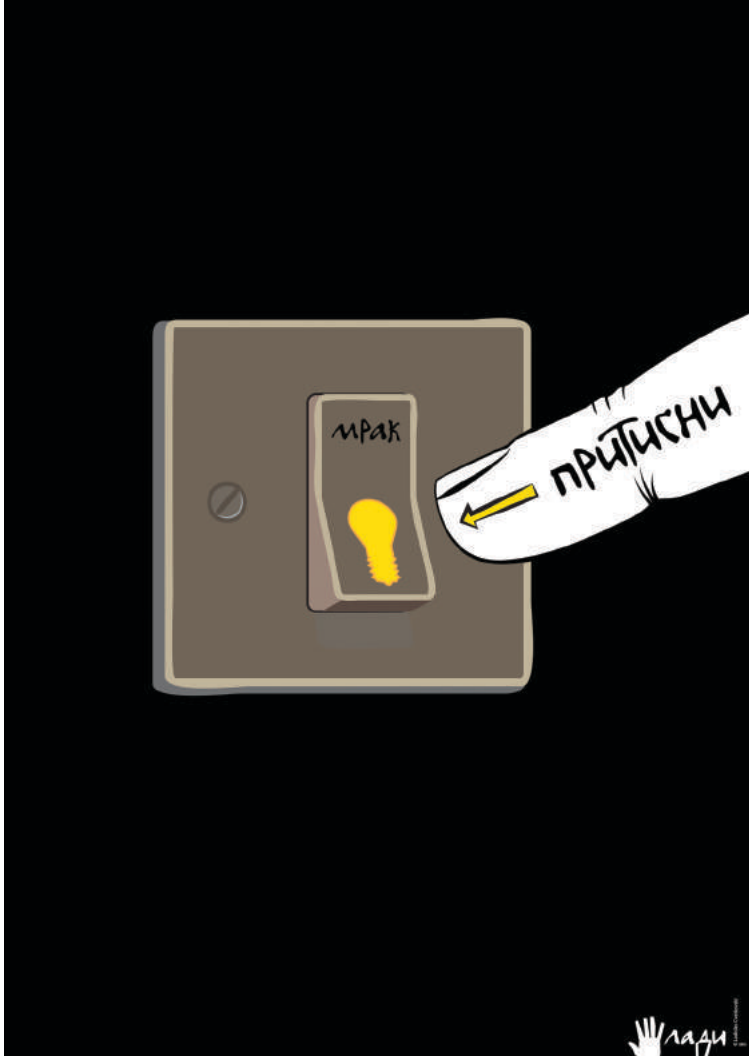
Eksterci

Plakat reagira na eksterno testiranje na koncu šolskega leta, ki ga je država uvedla v vse osnovne in srednje šole in ki se zvaja na navaden kviz. Testi so polni nelogičnih vprašanj, odgovorov in napak. Otroci se morajo na pamet naučiti nesmiselne stavke, da bi lahko rešili teste, a potem pozabijo vse, česar so se naučili. Plakat hkrati kritizira splošno izobraževalno politiko, ki temelji na dvomljivih odločitvah in projektih. Obstaja sum, da gre v bistvu za zaslužek protagonistov v vladajoči strukturi.

Pestro

Plakat je moj komentar na idejo »barvne revolucije«. Sicer je bil ta plakat ves čas nameščen na pokrovu pikapa, ki je nosil ozvočenje, in je stalno spremljal demonstracije na skopskih ulicah.

Pritisni

Plakat je del moje serije vizualnih komentarjev v zvezi s protesti, ki so se odvijali skoraj vsak dan na ulicah Skopja v letih 2014, 2015 in 2016. Nanaša se na pasivnost in neodločnost dela državljanov, ki so ostali popolnoma ravnodušni do situacije v Makedoniji in ki so klientelistično molčali.

Piškoti

Komentar se nanaša na gradnjo projekta »Skopje 2014«, pri katerem masovno uporabljajo sadro, stiropor in poliuretansko peno. Povprečnih ljudi to ne moti, kajti hranijo se z »glamuroznim kičem«, pri tem se ne želijo utrujati s kriminalom, ki podpira ta projekt. Aludiram na pregovor »Kruha in iger! ... saj imamo purpen in gips«.

Morala

Reakcija na nemoralno obnašanje politične elite v Makedoniji, čeprav je plakat povezan z neustavno selektivno amnestijo obsojencev in tistih, ki so od predsednika države deležni preventivne, vnaprejšnje amnestije. Plakat je lahko tudi v funkciji hipokrizije politikov in oligarhov.

Zlo

Plakat reagira na nemoralno držo politične elite v Makedoniji v zvezi s trditvami opozicije, da medetnični konflikt in krizo v državi dirigira in kontrolira vladajoča makedonsko-albanska koalicija.

Kavarniški orator

Plakat se nanaša na vse »mačo-balkanske frajerje«, ki so glasni samo po kavarnah, zunaj pa se spremenijo v ponižne in mlahave poltrone, ki molčijo in ničesar ne storijo za izboljšanje življenja v družbi.

Figov list

Plakat je kritika skorumpiranega makedonskega umetnika, ki trdi, da predstavlja underground avantgardo, a je le navadna marioneta establišmenta in je ena od najbolj izpostavljenih figur, ki je pripomogla k zoževanju svobodnega kreativnega prostora v Makedoniji.

G-projekt

Komentar se nanaša na množični pojav poneumljanja, nastalega kot posledica vpivanja komercialnih medijev in kulture potrošništva.

Plafon

Plakat je komentar na nekompetentnost in nepismenost politikov, na prekomerno politično kontrolirano zaposlovanje in kopičenja neukih in nekompetentnih ljudi v državnih institucijah.

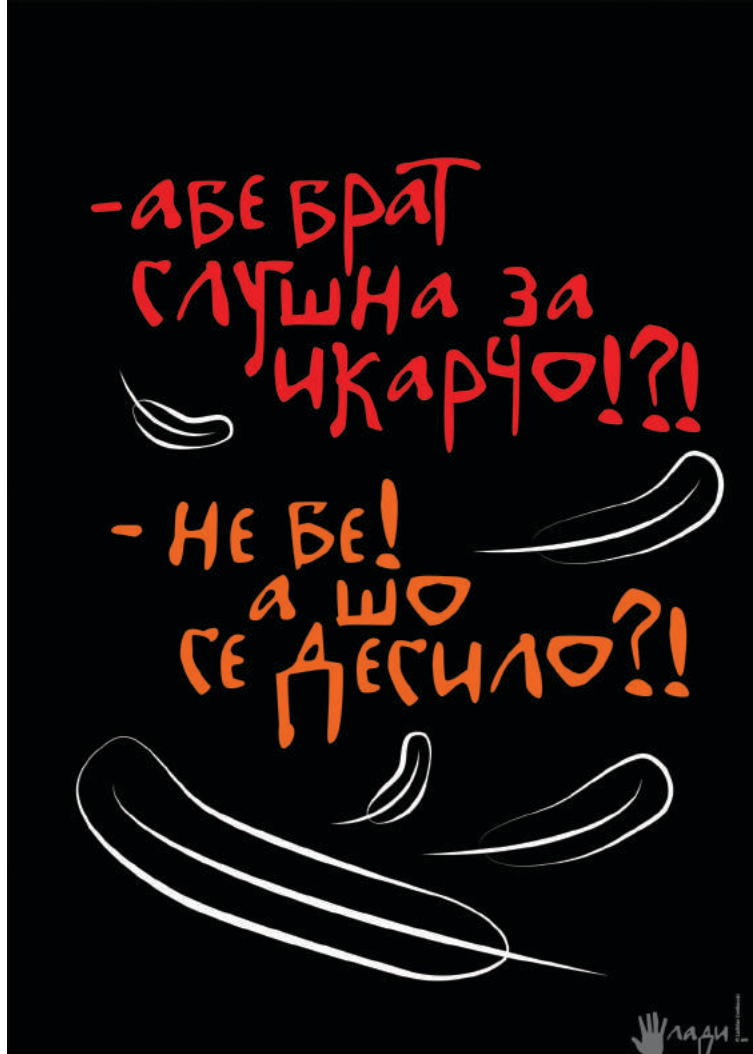
Orodje

Plakat govori o potrebi po obračunu s kriminalom politične elite v Makedoniji. Pri tem uporabljam žargonski izraz »ajde, metla!«, ki je v rabi, ko želimo nekoga pregnati.

Žabja mlaka

Plakat je komentar na aktualno situacijo v Makedoniji.

Brat Ikar

Plakat je komentar na aktualno situaciju v Makedoniji.

Machiavelisti

Plakat kaže na lokalne in globalne ustvarjalce kriz, vojne dobičkarje in njim podobne.

Kam plovemo

Plakat je komentar na aktualno situaciju v Makedoniji.

Južni tok

Plakat komentira propadli projekt južnega plinovoda iz Rusije, imenovanega »južni tok«, ki je vodilnim politikom v regionu dobro koristil v propagandne namene za dvig lastnega rejtinga.

Gips

Plakat komentira lažne vrednote, ki jih promovira projekt »Skopje 2014«.

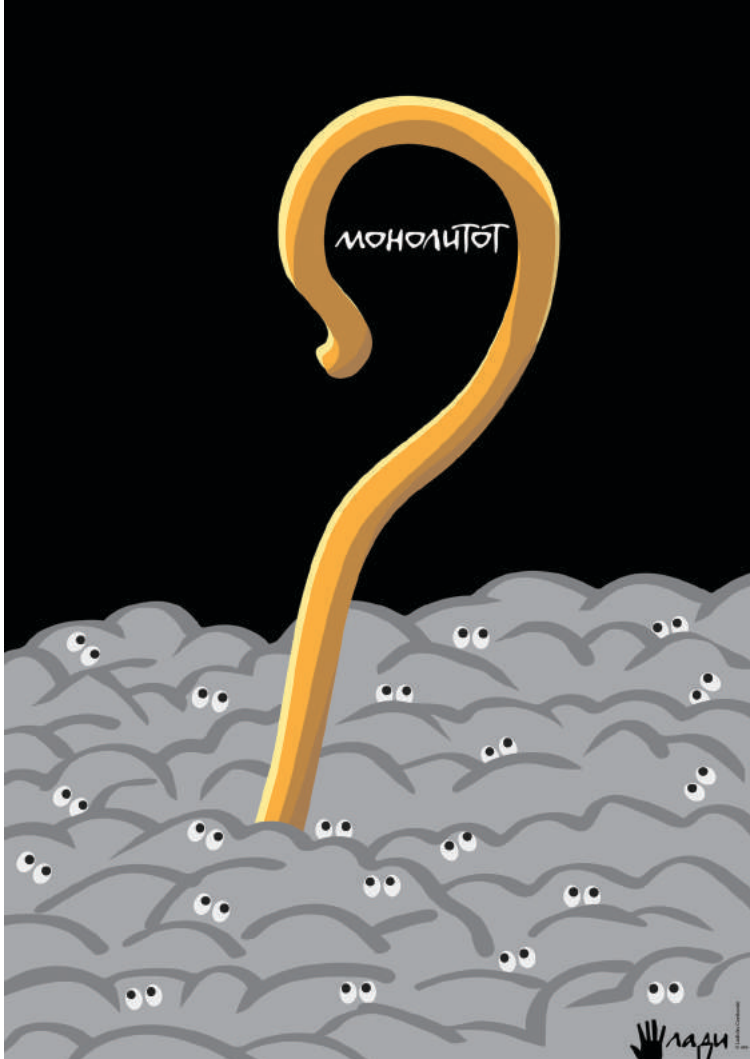
Plevel

Komentira aktualno mafijsko situacijo v Makedoniji.

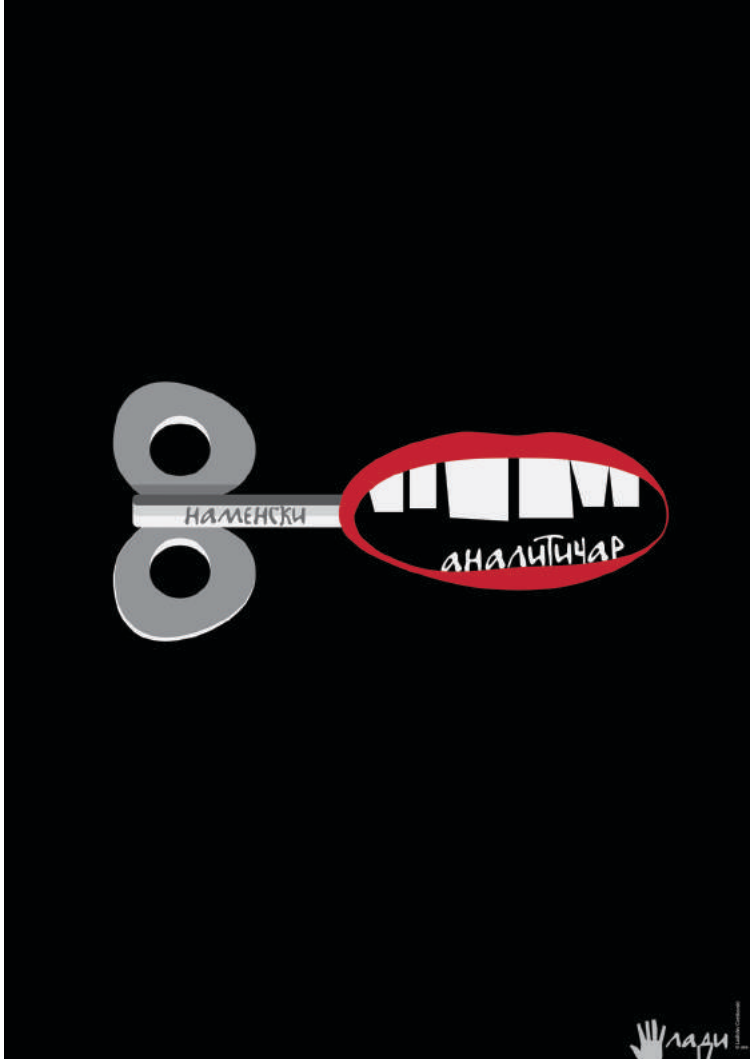
+18

Komentar je povezan s prisluškovanjem več kot 20.000 makedonskim državljanom.

Monolitna odiseja

To je komentar na aktualno situacijo v državi in v drugih podobnih državah. Nanaša se na negovanje kulta vladarja v obličju pastirja, ki upravlja s čredo ovac.

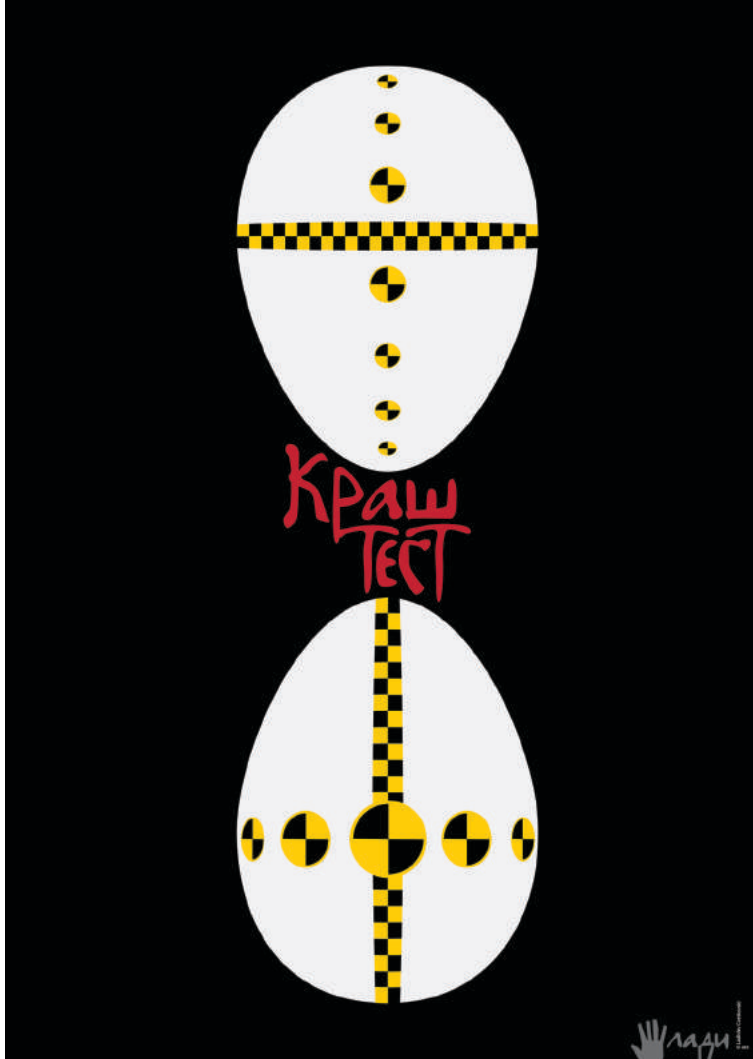
Kvazi analitik

Komentar aktualne situacije v informativnem medijskem prostoru, pri čemer so državljani dnevno izpostavljeni propagandi, ki jo širijo tako imenovani »analitiki«.

Plesen

Plakat komentira anti-proteste, ki jih organizira vladajoča politična struktura, t.j. država, na katerih udeležencem anti-protestov delijo sendviče in finančno nagrado od 15 do 20 evrov.

Crash test

O velikonočni tradiciji trkanja s pirhi. Kot metafora.

Quo vadis (možgani)
Kam gre naša civilizacija.

Help Japan radioactivity

Radioaktivnost naravnega okoljai je na Japonskem posledica bombardiranja Hirošime in Nagasakija in nedavnih nesreč v jedrskih elektrarnah.

2aBлyCT HE E 1aпpил

2. avgust ni 1. april

2. avgusta v Makedoniji praznujemo Dan vstaje proti turškemu imperiju in Prvo zasedanje Antifašističnega sveta narodne osvoboditve Makedonije, ko se je prvič konstituirala makedonska država v okviru Jugoslavije. Za ta zgodovinsko zelo pomemben dan na žalost zadnja leta proslave spominjajo na karneval, na katerem uporniki iz otomanske dobe na konjih gredo v formaciji falange skupaj z vojaki Aleksandra Makedonskega, Velikega. Leta 2016 so se nekateri vladajoči politiki oblekli v oblačila s konca 19. in z začetka 20. stoletja. 1. april pa se tudi v Makedoniji slavi kot dan šaljivcev.

KRIPTOGRAFIJA OČITNEGA

Biografija Ladislava Cvetkovskega se bere kot zgodba o uspehu »u nastavcima«, saj se je kot diplomirani grafik in grafični oblikovalec postopoma povzpел v sam vrh Makedonske likovnoumetnostne scene, ne le kot umetniški ustvarjalec, marveč tudi kot predavatelj in umetniški direktor, pri čemer pa morda najbolj preseneča dejstvo, da je bil ves čas dizident in kritik obstoječega sistema, kot glas vpijočega v puščavi, a si je očitno pridobil neke vrste statusa nedotakljivosti.

Na pričujoči razstavi v galeriji RRRudolf predstavlja Ladislav Cvetkovski izbor plakatov, ki sodijo v poglavje Temine iz širšega cikla Moji komentarji, posvečeni pa niso propagandi ali oglaševanju dogodkov, kot je to običajno za takšno likovno zvrst, marveč so namenjeni izključno javnemu opozarjanju na napake domačega državnega vodstva, četudi gre za univerzalne idiotizme, v obliki součinkovanja likovno – literarnih celot, vendar v zelo reducirani, skrajno asketski obliki. Če velja za aforizme, da so učinkoviti, če so kratki, velja enako tudi za plakate Cvetkovskega, katerih špartansko lapidarna, simbolna sporočila mejijo že na kriptografijo, zaradi česar potrebujejo širšo avtorjevo razlago na legendah.

Vsak plakat je tako posvečen kakšnemu spodrsljaju vladajočega režima, pri čemer se napis na plakatu in njegov naslov pogosto razlikujeta, poseben čar pa ima za Slovence brez dvoma Makedonščina, ki je našemu jeziku tako podobna, pa vendar tako različna, vzbujajoč nostalgichen spomin na nekdanjo skupno domovino, z vprašanjem, kako je sploh lahko tedaj vse funkcioniralo.

Gre torej za raritetno razstavo, ki je aktualna ne le za Makedonijo, marveč žal vse bolj tudi za našo domovino, ki se nezadržno potaplja v anarhijo birokratizma, nepotizma in realkapitalizma.

Mario Berdič

LADISLAV CVETKOVSKI

(* 1965, Skopje, Makedonija). Leta 1990 je diplomiral iz tiskarske umetnosti in grafičnega oblikovanja na Fakulteti za lepe umetnosti v Skopju. Leta 2003 je magistriral iz umetnosti digitalnega tiska na Univerzi Cirila in Metoda v Skopju. Več kot 20 let je deloval na področju umetnosti in grafičnega oblikovanja. Raziskuje možnosti elektronskih medijev, teorijo barve pri digitalni umetnosti. Kot art direktor in grafični oblikovalec je sodeloval z najpomembnejšimi ustanovami in organizacijami v Makedoniji: bil je oblikovalec Muzeja sodobnih umetnosti, Skopje (1994–1998) in v Design Studio Skenpoint a.d. Skopje (1988–2008), visiting professor na University American College Skopje (2006-2009). Od 2008 predava na oddelku za industrijsko oblikovanje, leta 2009 je bil imenovan za vodjo oddelka za grafično umetnost na Fakulteti za lepe umetnosti v Skopju, kjer je postal leta 2015 izredni profesor. V zadnjih letih predvsem oblikuje socialni poster, objavlja svoje vizualne komentarje na socialnih omrežjih o dogodkih, osebah, mentaliteti ali kulturi v Makedoniji ali na Balkanu ali o globalnih temah. Prejel je nagrado za najboljšega študenta na oddelku za tiskarsko umetnost in grafično oblikovanje (1989), na tretjem bienalu za mlade umetnike v Muzeju sodobne umetnosti v Skopju (1991, za najboljše grafično oblikovanje za publikacije v letu 2004 pri Open Society Institute Macedonia (2005). Njegova dela je odkupilo več muzejev doma in v tujini, izbrali so ga za razstave na mednarodnih razpisih (Skopje, Francija), je član Zveze umetnikov Makedonije od leta 1990, od 2012 je podpredsednik Instituta Dante Alighieri v Skopju in od 2013 član zveze Cluster for innovative and creative industry, Skopje. **Samostojno** je razstavljal v Kranju (2002), Skopju (2003, 2004, 2005, 2009), Bitoli (2005, 2007, 2013), New Yorku

(2011), Berlinu (2012), Sofiji (2014), **skupinsko** v Skopju (1989, 1990, 1991, 1992, 2001, 2004, 2005, 2006, 2007, 2012), Bitoli (1990, 2007, 2009, 2012), Chamallier, Francija (1997), Osijeku, Hrvaška (2004), Gornjem Milanovcu, Srbija (2008), Subotici, Srbija (2009), Alijo, Portugalska (2013, 2014), Solunu, Grčiji (2015), Radzionkówu, Poljska (2015), Trbižu, Italija (2016), Vicenzi, Italija (2016), Caerano di San Marco, Italija (2016).

Popolno bio-bibliografijo najdete na

<http://www.locutio.si/avtorji.php?ID=1475>

Kulturno društvo
Mariborska literarna družba
Zbirka ***edition*** 17
Urednik: Marjan Pungartnik

Ladislav Cvetkovski
QUO VADIS, BRAT IKAR?

Uredil:
Marjan Pungartnik
Spremna beseda:
Mario Berdič
Oblikovanje in stavek:
Mariborska literarna družba
Izdalo
Kulturno društvo
Mariborska literarna družba
kot svojo
316. publikacijo.
Izdelava:
Mariborska literarna družba
Publikacija je dostopna
kot datoteka.
Nima cene.

ISBN 978-961-6850-50-6

ISBN 978-961-6850-50-6

9 789616 850506